

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)**

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

працювати у глобальному науково-технічному та інвестиційному середовищі, залучати до країни необхідні інновації та інтелектуальну власність, пропонувати світу власні досягнення, тобто здійснювати взаємовигідний обмін інтелектуальною власністю та інноваційними технологіями і продуктами через міжнародний трансфер технологій та його складову – трансфер промислової власності. На жаль, Україна сьогодні слабо задіяна у цьому процесі, але проводиться наполеглива робота щодо поліпшення позицій країни на світовому ринку інтелектуальної власності і, зокрема, промислової [4].

1. Омельяненко В.А. Методичні основи оцінки потенціалу трансферу технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/29790/1/metod.pdf>

2. Щедрина Т. І. Розвиток міжнародного трансферу технологій в Україні / Т. І. Щедрина // Зовнішньоекономічна діяльність. – 2000. - №5. - С.109 – 116.

3. Участь України у процесах міжнародного трансферу технологій в контексті забезпечення конкурентних переваг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1502/15pamuuu.pdf>

4. Якубівська Ю. Є. Державне регулювання міжнародного трансферу промислової власності в Україні/ Якубівська Ю. Є.// Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. - 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/825/1/дис_Якубівська.pdf

Науковий керівник: доц. Лукаш О. А.

АНАЛІЗ РИЗИКІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

асистент Шевлюга О.Г., студент гр. МК-31 Макаренко Є.В.
Сумський державний університет (Україна)

Значна частина українських ВНЗ зіштовхнулася з проблемами зниження кількості студентів, дублювання підготовки фахівців, зростанням обсягів державних коштів, що витрачаються на їх утримання, зниженням конкурентоспроможності випускників на вітчизняному та закордонному ринках праці. Вища освіта потребує системи менеджменту, орієнтованої на зниження загроз та викликів.

До потенційних економічних ризиків в освіті можна віднести: вивільнення суттєвої частини висококваліфікованого персоналу; закриття навчальних закладів; втрату контингенту; скорочення або втрату фінансових ресурсів. Суттєвий вплив можуть мати також соціальні ризики (посилення процесів соціальної селекції й ослаблення функції соціальної мобільності, значні диспропорції на ринку праці – безробіття серед висококваліфікованих працівників і низький рівень оплати праці), педагогічні ризики (неефективність навчальних технологій, недостатній рівень загальної освіченості або компетентності випускників), політичні ризики (відсутність престижу національної системи освіти через її неефективність або

корумпованість, низькі показники цієї системи в рейтингах, її непривабливість для іноземних студентів) тощо [3].

Процес підвищення якості освіти передбачає вдосконалення механізмів контролю. Згідно з новим законодавством, МОН надає не чіткі вимоги до освітніх програм, а лише перелік компетенцій, відтак одним із головних інструментів забезпечення якості є акредитація. Але новий законопроект передбачає й таке явище як неакредитовані освітні програми [1]. В тексті проекту зазначено: «за неакредитованою освітньою програмою заклади освіти виготовляють і видають власні документи про освіту в порядку та згідно зі зразком, що визначені колегіальним органом управління цього закладу» [2].

Фактори ризику, які чинять вплив на систему освіти в Україні:

1. Внутрішні фактори: низька кваліфікація персоналу, низький рівень підготовки абітурієнтів, невідповідність між набором освітніх послуг, які в змозі запропонувати виші, та потребами ринку.

2. Зовнішні фактори:

– економічні: нестача фінансових ресурсів є головною загрозою функціонуванню як окремих вишів, так і системи вищої освіти в цілому;

– політичні: до нестабільності політичної ситуації в країні, корумпованості державних структур та освітньої сфери в цілому додалися ще й ризики, що виникли через ситуацію на сході країни (для донецьких та луганських вишів цей чинник став руйнівним та створив низку проблем);

– правові: головним чином пов'язані з недосконалістю законодавчої бази освіти та з низьким рівнем якості впровадження вже наявних змін в законодавстві в цій сфері;

– демографічні: фінансово-економічна стабільність вишів як окремих структур значною мірою залежить від кількості студентів, та, відповідно, і від рівня народжуваності в країні загалом;

– технологічні: стрімкий розвиток науково-технічного прогресу змушує виші бути на рівні з ним, щоб витримувати конкуренцію та бути актуальними для населення. Виші повинні бути готові до змін, які настають з розвитком та поширенням інноваційних технологій.

Загалом для освітніх закладів типовим став високий рівень невизначеності, наразі вони змушені боротися за студентів та постійно акцентувати увагу на конкурентних перевагах, залишаючись єдиною взаємопов'язаною мережею. Тобто на перший план виходить діяльність вишів як окремих підприємств, а не як загальної державної освітньої структури.

Загрози, що впливають на систему освіти, вимагають більш гнучкого реагування на виклики часу, зокрема врахування ризиків у процесі прийняття рішень, особливо у зв'язку з модернізацією й реформуванням вітчизняної освіти. Модернізація освіти є одним із методів зниження низки ризиків, пов'язаних із механізмом управління, технологією викладання та

інформацією, яка втратила свою актуальність, але викладається в навчальних закладах. Її завдання полягає у створенні механізму стійкого розвитку системи освіти на основі збереження його фундаментальності та відповідності актуальним і перспективним потребам суспільства.

Одна із популярних нині ідей, яку віднедавна почали застосовувати і в Україні – це оптимізація мережі навчальних закладів. У цьому випадку необхідно здійснити не тільки зовнішню їх оптимізацію (об'єднання декількох вузів в один), але й забезпечити внутрішню ефективну організацію новоствореного ВНЗ. Отже, серед існуючих методів зниження ризику в сфері освіти можна використовувати наступні: розподіл ризику між учасниками освітньої діяльності, зниження ризиків шляхом збору додаткової інформації, об'єднання ризиків. Тому ключовою метою діяльності у напрямку зменшення ризиків у сфері освіти є модернізація системи вишів шляхом їх укрупнення. Ця реформа покликана створити великі регіональні університети.

1. За рамками якості та рівного доступу: ризики закону про освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://evtuh12.ucoz.ua/news/za_ramkami_jakosti_ta_rivnogo_dostupu_riziki_zakonu_pro_osvitu/2015-12-17-338.

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
Ицкович Г. Тройная спираль: Университеты – предприятия – государство. Инновации в действии : моногр. / Г. Ицкович ; пер. с англ. / под ред. А. Ф. Уварова. – Томск : Изд-во Томск. гос. ун-та систем упр. и радиоэлектроники, 2010. – 237 с.

ГЛОБАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В ЕКОНОМІЦІ

доцент **Школа В.Ю.**, студент гр. ІН-21 **Вікулова Д.С.**
Сумський державний університет (Україна)

Для української економічної науки поняття «глобальне управління» є досить розмитим через низку причин. Найменш значимою є причина, що ця фраза досить важко піддається точному перекладу з англійської мови «Global Governance» і тому трактується неоднозначно.

Англomовне слово «governance» не має точних аналогів в українській мові і тому виникають складності з його трактуванням. Його можна перекласти і як «управління», і як «влада», і як власне «політичне управління».

На думку Рордена Уілкінсона і Стіва Хьюза, «про глобальне управління кажуть як про щось прийдешнє, або ж про щось, на що не варто звертати увагу. Глобальне управління може трактуватися функцією міжнародного розподілу влади або ж це результат поведінкових практик, норм, правил і процесів прийняття рішень, які склалися за певний період часу».

Глобальний простір – це арена конкуренції за прийняття рішень, за доступ до розподілу світових багатств, за вплив.

Під поняттям глобального управління слід розуміти мережу зв'язків між